

1985

1985/14

TÜRK SANATÇILARININ GENÇLİK DÖNEMİ RESİMLERİ

MİMAR
SİNAN
ÜNİVERSİTESİ
RESİM
HEYKEL
MÜZESİ
ARALIK
1985

MSGSÜ
Açık Bilim Sanat Arşivi

M.S. Güzel Sanatlar Üniversitesi
Merkez Kütüphanesi

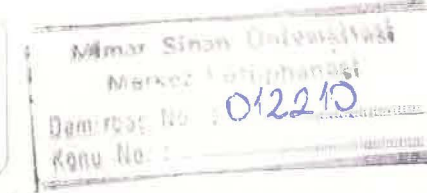
0012210

255.07.02.01.06.00/07/0012210

MSÜ
1985-14

012210

Prof. Belkıs Mutlu

Uluslararası 1985 Gençlik Yılı; İstanbul Resim Heykel Müzesi koleksiyonunda eserleri bulunan Türk Sanatçıların 35 yaşından önce yaptıkları resimlerinden bazılarını kamuya sunarak gençlik yıllarındaki eğilimlerini tanıtmak fırsatını vermiştir.

Serginin hazırlanmasında çok dikkatli davranılmış ve eserlerin yapım tarihleri konusunda araştırma yapılmıştır; fakat bunlara rağmen müzenin kaynak yetersizliği, tarihi ve tanıtıcı dökümantasyon eksikliği düşünülürse sunulan serginin bilimsel açıdan kusursuz olmasının maddi imkânsızlığı anlaşılır. Müzenin depolarında yıllardır duran; hatta neşredilmemiş olduklarından, kamunun hiç tanımadığı birçok eserin bu sergide yer alması Türk Sanatçılarından bazılarını daha yakından tanıttacaktır.

Doğal artistik eğilimlerin, başarı için yeterli olmadığı; durmaksızın heyecanlı bir çalışma, araştırma, inceleme yapabilecek inat, güç ve yeteneğe sahip ve hâkim olmanın gerektiğini bu gençlik eserleri bir defa daha kanıtlıyorlar.

Bu sergide beğeniyle yaklaşılan bazı eserlerin üstündeki imza seyirciyi şaşırtabilir. Zira kimi usta, çıkış yönünden epeyi değişik bir üslûpla tanınmıştır. Fakat hangi dönemi daha ünlü olursa olsun burada dikkati çeken özellik, temsil edilen sanatçıların hepsinde ilk eserlerinden itibaren, bilgi teknik üslûp konularında sağlam temellerin varlığıdır. Bazı sanatçılar uzun yaşayacak çağın ve teknolojinin gerektirdiği deneylere girişecekler; bazıları genç yaşta ölecekler; fakat bu sergide birçoğu artistik çıkışlarını yaptıkları yıllarda izlenebiliyor. Aslında hemen hepsinin formasyonu aynı temellere dayanıyor, hemen aynı okullardan, hemen aynı hocalardan bilgi almışlar. Fakat bütün bu gençlerin sanatçı mizaç ve karakterleri ne kadar güçlü ki sonuçta bu kadar farklı eserlerle karşı karşıyayız. Şehzadesinden Sanayi Nefise öğrencisine kadar geniş bir genç sanatçı neslinin tabiatı, insanı, çevreyi yeni bir gözle keşfedip incelemesiyle başlayan bu heyecan eski ustalarımızı günümüz genç Türk Sanatının Çağdaş temsilcilerine duygusal olarak bağlıyor. Türk plâstik sanatları için genç sıfatının bir handikap değil ama bir avantaj olduğunu bu sergi belgeleyebilirse amacına varmış olacaktır.

Bu katalog 1985 Gençlik Yılı nedeniyle Mimar Sinan Üniversitesi Resim Heykel Müzesi Şeker Ahmet Paşa Salonunda 13 aralık - 31 aralık 1985 tarihleri arasında "Türk Sanatçıların Gençlik Dönemi Resimleri" sergisi için hazırlanmıştır.

Sergi ve katalogu gerçekleştirenler:
Yusuf Taktak, Bahar Kocaman, Ahmet Özel, Sema Üşenmez

Basım: Tıglat Basımevi
Baskı sayısı: 2500
Baskı tarihi: Aralık 1985

Mimar Sinan Üniversitesi
Kütüphanesine Sayın

Syri Asım Mutlu
Tarafından Anağağan Edilmiştir.

kapak
Ali Çelebi (1904)
Berber 1931
Tuv/Yğb. 56X46

SERGI HAKKINDA

Yusuf Taktak

Türk ressamlarının gençlik dönemi yapıtlarına bakıldığında birtakım ilginçliklerle karşılaşırız. Resim sanatımızın gelişim sürecinde; sanatsal kişiliğin ortaya çıkması, sanatsal etkinlik, yaşa göre verimlilik gibi özelliklerle günümüze doğru genç sanatçı tipinin yaygınlaştığını görmekteyiz. Nedeni, eğitimden kaynaklanmaktadır. Şeker Ahmet Paşa, Süleyman Seyit kuşağı sanat eğitimi anımsayalım; askeri okullardaki eğitime on yıl kadar yurt dışı eğitimi eklenince, yapıtlarını, gençlik dönemi bitiminde yaratmışlardır. Gerçekte, sözkonusu kuşaktan sonra gelmelerine karşın **İlk Yağlıboyacılar** ya da **İlk Ressamlarımız** diye bilinen, yaygın adıyla **Primitifler**; hem tarihsel hem sanatsal açılarından yanlış değerlendirilmişlerdi. Oysa hayranlıkla izlenen bu yapıtlar, Darüşşafaka'da askeri Okullardaki öğrencilerden başkasının değildi.

Sergide; gençlik dönemi yapıtları Osman Hamdi'nin Sanayi-i Nefise'si ile çoğalmaktadır. Ülkede kalıp **Oryantalizmin** bir benzerini sürdürenler ve yurt dışına giderek batı sanatından etkilenip, empresyonizmle dönenler; ülkenin sanatsal görüntüsünü yeni bir çehreye dönüştürdüler. Empresyonistler aynı zamanda savaştan çıkmış genç Türkiye Cumhuriyetinin genç sanatçılarıydılar. Gençlik dönemi yapıtlarıysa; savaş ve savaş sonrası görüntülerini konu almaktaydı. Batı sanatını sıkı takip, asıl kimliği empresyonistlere karşı gelen ve sanatsal kişiliğini gençlik döneminde bulan **Müstakiller** ve **D Gurubu** üyeleriyle kavuşuyordu. Sadece bununla kalmayıp, Türk Resim Sanatının gelişimi, yönelmesi gençlik döneminin dinamik sanatçılarıyla olmaktadır.

Serginin Oluşması

Bu konuda genel olarak benimsenen, gençlik dönemi yaş sınırı olan 35 yaş kabul edilmiştir.

Böylelikle kimi meşhur resimlere bir-iki yaş fazlalığı yüzünden sergide yer verilmemiştir. Örneğin, Şeker Ahmet Paşa'nın 37 yaşında yaptığı "Karpuzlu Natürmortu" ve gene aynı yaşta yapılan Halil Paşa'nın "Kanepede Yatan Kadın"ı.

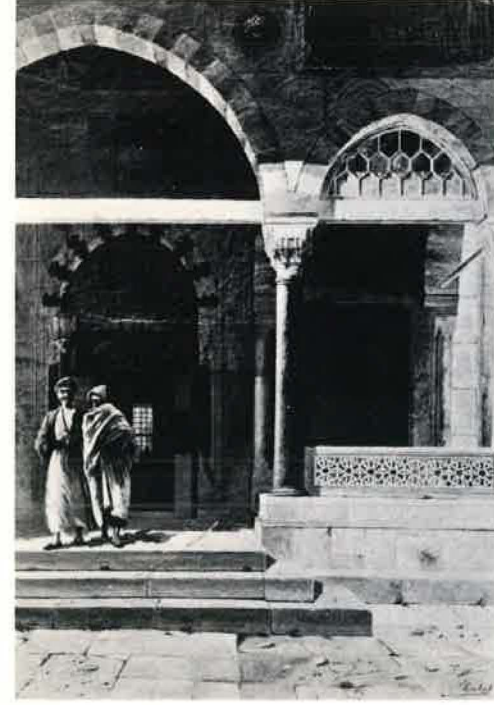
Yapıtlar, Resim Heykel Müzesi'nin koleksiyonudur. Depoda bulunan, sergilenen yapıtlar uzun süren bir çalışma sonucu değerlendirilmişlerdir. İlk kuşak sanatçıların gençlik dönemi yapıtlarının müzede yokluğu nedeniyle serginin bu bölümünde boşluk ortaya çıkmıştır. Tabii ki buna resimlerin çoğunun imzasız ve tarihsiz oluşu da yol açmıştır.

Serginin bir yerde noktalanması, müze koleksiyonunun durumuyla ilgiliydi. Tartışmalara yol açmayacak biçimde günümüz sanatçılarına gelindiğinde bitirildi.

2

4

5

3

1-Şeker Ahmet Paşa 1841-1907
Ormanda Karaca
Tuv/yğb, 88x129 cm.

2- Hüseyin Zekai Paşa, 1800-1919
Yıldız Sarayı Bahçesinden
Çadır Köşkü, 73x92 cm.
tuv/yğb, 95x113 cm.

3-Darüşşafakalı Şevki, 1869-?
Yıldız Sarayı Bahçesinden
Çadır Köşkü, 73x92 cm.

4-Muallim Şevket, 1856-1893
Cami Kapısında,
Tuv/yğb. 55x40,5 cm.

5-Hamdi Kenan 1870-?
Çamlıcada bir Manzara, 1902
Tuv/yğb, 100x73 cm.

6-Mehmet Ruhi 1880-1931
Erkek Model Etüdü, 1909
Tuv/yğb, 100x73 cm.

7

6

8

9

7-Melek Celal, 1896-1976
Model, 1917
Muk/yğb, 57,5×42,5 cm.

8-Hüseyin Avni Lifij 1886-
1927
Harp Felâketleri, 1917
Tuv/yğb, 157×196 cm.

9-Hikmet Onat 1882-1977
Cephede Mektup Okuyanlar,
1917
Tuv/yğb, 143/120 cm.

10-Nazmi Ziya, 1881-1938
Manzara, 1925
Tuv/yğb, 62×78 cm.

11-Namık İsmail, 1892-1935
Paris'den, 1925
Duralit/Yğb, 42×33 cm.

12-Feyhaman Duran 1886-
1970
Güzin Hanımın Portresi
Muk/yğb.

10

12

11

13

14

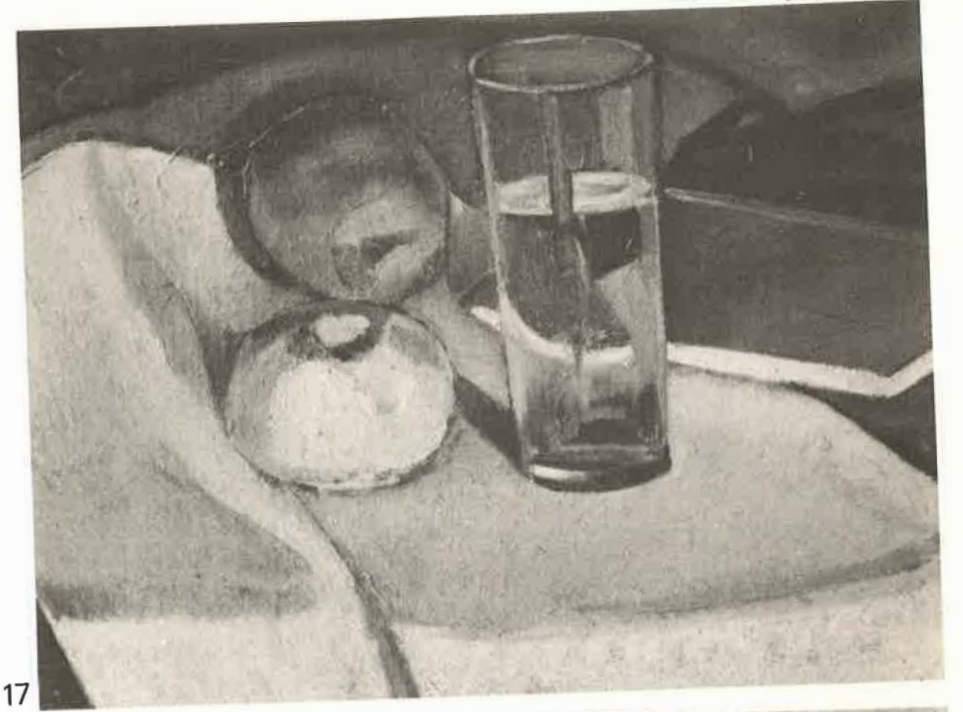

16

15

17

18

13-Fikret Mualla, 1903-1967
NÜ/1938
Kontrplak/yğb.

14-Zeki Kocamehi 1900-1959
Oturan Kadın, 1926
Muk/yğb. 73,5x51

15-Hale Asaf, 1905-1938
İsmail Hakkı Oygur'ın
portresi, ?
Tuv/yğb., 88x70 cm.

16-Şeref Akdik, 1899-1972
Ayna Önünde Köpekli Kadın,
1930
Tuv/yğb., 130x74,5 cm.

17-Muhittin Sebati 1892-1930
İki Elmalı Natürmort
Muk/yğb., 27x35 cm.

18-Nurullah Berk 1906-1982
Portre, 1924
Tuv/yğb., 95x85 cm.